

**Краєвський В.М., д.е.н., доцент,
завідувач кафедри управлінського обліку,
бізнес-аналітики та статистики**

**Костенко О.М., к.е.н.,
доцент кафедри обліку і оподаткування**
Київський кооперативний інститут бізнесу і права

ЗВІТНІ ДЕТЕРМІНАНТИ ІНТЕГРОВАНОЇ СИСТЕМИ ОБЛІКУ

Інтеграція України в міжнародне співтовариство потребує реформування системи бухгалтерського обліку і звітності, а також з їх допомогою набуття професійних знань і вмінь працівниками щодо прийняття ефективних управлінських рішень. Дослідженню теоретико-методологічних аспектів формування єдиної системи обліку присвячено роботи як вітчизняних, так і зарубіжних вчених. Разом з тим, вивчення напрацювань та практика діяльності свідчать про те, що досі залишаються дискусійними ряд положень, пов'язаних з визначенням принципів і методів звітних науково-обґрунтованих інтеграційних аспектів розробки системи обліку як дієвого управлінського інструменту в контексті сервісної її функціональності.

Метою дослідження є дослідити теоретико-методичні положення звітної обґрунтування принципів і методів створення єдиної системи обліку в сервісній функціональності прийняття з її допомогою якісних управлінських рішень.

Звітне обґрунтування інтегрованої системи бухгалтерського обліку передбачає врахування всіх потреб різних користувачів та оптимізацію єдиного компонента, якому підпорядкована обробка інформації. Проте, кожен користувач повинен мати змогу отримати конкретну інформацію, необхідну для прийняття ним якісних рішень.

Особливості звітної обґрунтування інтегрованої системи бухгалтерського обліку повинні враховувати те, що користувачів можна поділити на дві різні групи: до першої відносяться ті, потреби яких мають більш макроекономічний характер, наприклад, органи державної влади; до другої – ті, потреби яких мають більш мікроекономічний характер (майже всі інші користувачі). Тому інтегрована система повинна акумулювати потреби різноманітних користувачів, які задовольняють різні джерела даних: бухгалтерський і статистичний облік, облік у державному секторі, бухгалтерський облік з врахуванням вимог податкових органів, фінансовий і управлінський облік.

Отже, обґрунтовуючи за звітними детермінантами інтегровану систему обліку, ми досліджуємо відмінності не тільки між різними його видами (управлінським, фінансовим, податковим та статистичним обліком) [2; 4; 7], а й в приватному та державному секторах економіки [5; 6]. Процес взаємодії між ними визначає головну складність інтегрованої системи. Треба відзначити, що

зміни в законодавстві безпосередньо впливають на ведення бухгалтерського обліку, ускладнюючи його, створюють певні незручності і призводять до неправильного трактування окремих дефініцій при заповненні звітності та прийнятті на її основі якісних рішень.

Сьогодні також слід говорити й про систему бухгалтерського обліку, яка не обмежується грошовим вимірником, системою рахунків та подвійним записом і реєстрацією лише фактів минулого. Адже бухгалтерський облік ставить своїм завданням описувати, пояснювати, передбачувати факти і одночасно спрямовувати наші дії. В цьому він спирається на чотири види моделей: описові, пояснювальні, прогностичні та моделі прийняття рішень[9].

Подібні підходи [8] виділяють три типи облікової інформації, а саме для: рахівництва (безперервне накопичення і класифікація даних для оцінки діяльності підприємства); привернення уваги (регулярна звітність, яка містить інформацію про відхилення та їх інтерпретацію за окремими сегментами); вирішення проблеми (інформація щодо можливих результатів майбутніх дій та рекомендації стосовно вибору оптимального варіанта). Таке визначення завдань бухгалтерського обліку дає змогу говорити про необхідність створення за звітними детермінантами інтегрованої системи обліку, яка має забезпечити інформаційні потреби як зовнішніх, так і внутрішніх користувачів.

Узагальнюючи наведений матеріал, слід відмітити, що звітно обґрунтована інтегрована система обліку – це система збору, перетворення та надання зовнішнім і внутрішнім користувачам надійної, доречної та своєчасної інформації про минулі та майбутні господарські операції підприємства з урахуванням можливого впливу відповідних чинників. Розглядаючи економічну інформацію можна без ускладнень виділити повідомлення для внутрішнього користування, бухгалтерську, податкову та статистичну звітність. Проте значна кількість показників дублюється у різних видах звітності, що ускладнює роботу. Усунення цих недоліків можна досягти шляхом інтеграції обліку із застосуванням системного підходу. Відмінності в змісті та структурі інформації, що використовується інвесторами, податковими і статистичними органами, управлінським персоналом підприємства, спираючись на такий підхід зумовлюють необхідність спеціалізації облікових працівників, розробки і удосконалення специфічних методів перетворення інформації. У цій ситуації головною практичною проблемою є забезпечення в межах однієї системи потреб користувачів, інтереси яких суттєво відрізняються. Інституційний підхід, а саме використання принципів і методів звітних науково-обґрунтованих інтеграційних аспектів розробки системи обліку, як дієвого управлінського інструменту в контексті сервісної її функціональності, дає можливість використовувати еволюційно-соціологічні методи для реконструкції присутності суб'єкта бухгалтерського обліку в частині звітних характеристик його потенційних можливостей.

Список використаної літератури:

1. Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» від 16 липня 1999 р. № 996–XIV/ [Електронний ресурс]. Режим доступу : // <http://zakon.rada.gov.ua>.
2. Інформаційна система управління сільськогосподарським підприємством : аналітичні індикатори формування і результативності / [Камінська Т.Г., Краєвський В.М., Костенко О.М., Охріменко І.В., Савчук В.К.]. – К. : видавництво «Вік принт», 2016. 270с.
3. Інформаційно-аналітичний процес : праксеологічний підхід / [Савчук В.К., Костенко О.М., Краєвський В.М.] ; за заг. ред. В. К. Савчука. К. : видавництво «Вік Принт», 2013. 204 с.
4. Інформаційні системи і технології в обліку: підруч. [для студ. вищ. навч. закл.]. / [Бутинець Ф.Ф., Давидюк Т.В., Євдокимов В.В., Легенчук С.Ф.] ; під ред. Ф. Ф. Бутинця. [3-є вид.]. Житомир : ПП «Рута», 2007. 468 с.
5. Краєвський В.М. Облік аграрного потенціалу національного багатства. К.: видавництво «Вік Принт», 2015. 440 с.
6. Краєвський В.М. Облікові системи : еволюція та вектор розвитку. К.: «Аграр Медіа Груп», 2012. 192 с.
7. Управління ефективністю сільськогосподарського виробництва : інформаційно-аналітичний аспект / [Савчук В.К., Костенко О.М., Мискін Ю.В., Краєвський В.М.] ; за заг. ред. В. К. Савчука. – К. : видавництво «Вік Принт», 2013. 470 с.
8. Хорнгрен Ч. Т. Бухгалтерський учет: управленческий аспект / Ч.Т. Хорнгрен, Дж. Фостер ; [пер. с англ.] ; под ред. Я.В. Соколова. – М.: Финансы и статистика, 2000. 416с.
9. Чумаченко М.Г. Економічний аналіз: навч. посіб. К.: КНЕУ, 2001. 540 с.